

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2012. gada 15. novembrī*

Satura rādītājs

I	– Atbilstošās tiesību normas	4
	A – Apvienoto Nāciju Drošības padomes Rezolūcija 1373 (2001)	4
	B – Kopējā nostāja 2001/931/KĀDP	4
	C – Regula (EK) Nr. 2580/2001	5
II	– Tiesvedības priekšvēsture un pārsūdzētie tiesību akti	6
III	– Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums	8
IV	– Lietas dalībnieku prasījumi un tiesvedība Tiesā	10
V	– Par apelācijas sūdzību	11
	A – Par apelācijas sūdzības iesniedzējas apelācijas sūdzību (C-539/10 P)	11
	1. Lietas dalībnieku argumenti	11
	2. Tiesas vērtējums	11
	B – Par Nīderlandes Karalistes apelācijas sūdzību (C-550/10 P)	12
	1. Lietas dalībnieku argumenti	12
	2. Tiesas vērtējums	13
	a) Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 4. punkta interpretācija	14
	b) no Kopējās nostājas 2001/93 1. panta 6. punkta izrietošās prasības	15
	C – Par prasītājas pretapelācijas sūdzību lietā C-550/10 P	
VI	– Par prasību Vispārējā tiesā	17

* Tiesvedības valoda – holandiešu.

A – Par pirmo pamatu	17
B – Par trešo pamatu	18
C – Par otro un ceturto pamatu	19
1. Lietas dalībnieku argumenti	19
2. Tiesas vērtējums	19
D – Par piekto pamatu	21
1. Lietas dalībnieku argumenti	21
2. Tiesas vērtējums	21
VII – Par tiesāšanās izdevumiem	23

Apelācija — Kopējā ārpolitika un drošības politika — Cīņa pret terorismu — Ierobežojoši pasākumi, kas terorisma apkarošanas nolūkā vērsti pret konkrētām personām un organizācijām — Naudas līdzekļu iesaldēšana — Kopējā nostāja 2001/931/KĀDP — 1. panta 4. un 6. punkts — Regula (EK) Nr. 2580/2001 — 2. panta 3. punkts — Iekļaušana un atstāšana terora aktos iesaistīto personu, grupu un organizāciju sarakstā — Nosacījumi — Kompetentas iestādes pieņemts lēmums — Valsts pasākuma atcelšana — Prasība atcelt tiesību aktu — Apelācijas sūdzības pieņemamība — Tiesības uz īpašumu — Samērīguma princips — EKL 253. pants — Pienākums norādīt pamatojumu

Apvienotajās lietās C-539/10 P un C-550/10 P

par divām apelācijas sūdzībām atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas Statūtu 56. pantam, kas iesniegtas, attiecīgi 2010. gada 18. novembrī un 23. novembrī,

Stichting Al-Aqsa (C-539/10 P), Hērlena (Nīderlande), ko pārstāv *J. G. Uiterwaal* un *A. M. van Eik*, *advocaten*,

apelācijas sūdzības iesniedzēja,

pārējiem lietas dalībniekiem esot šādiem:

Eiropas Savienības Padome, ko pārstāv *E. Finnegan* kā arī *B. Driessen* un *R. Szostak*, pārstāvji,

atbildētāja pirmajā instancē

ko atbalsta

Nīderlandes Karaliste, ko pārstāv *C. M. Wissels*, un *M. Bulterman*, pārstāves,

Eiropas Komisija, ko pārstāv *S. Boelaert* un *P. van Nuffel*, pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

personas, kas iestājušās lietā pirmajā instancē,

un

Nīderlandes Karaliste(C-550/10 P), ko pārstāv *C. M. Wissels* un *M. Noort*, pārstāves,

apelācijas sūdzības iesniedzēja,

pārējiem lietas dalībniekiem esot šādiem:

Stichting Al-Aqsa, Hērlena (Nīderlande), ko pārstāv *A. M. van Eik*, *advocaat*,

prasītāja pirmajā instancē,

Eiropas Savienības Padome, ko pārstāv *E. Finnegan* kā arī *B. Driessen* un *R. Szostak*, pārstāvji,

atbildētāja pirmajā instancē,

Eiropas Komisija, ko pārstāv *S. Boelaert* un *P. van Nuffel*, pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

persona, kas iestājusies lietā pirmajā instancē,

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: trešās palātas priekšsēdētāja, kas veic priekšsēdētājas pienākumus, *R. Silva de Lapuerta* [*R. Silva de Lapuerta*], tiesneši *K. Lénartss* [*K. Lenaerts*], *J. Malenovskis* [*J. Malenovský*], *Dž. Arestis* [*G. Arestis*] un *T. fon Danvics* [*T. von Danwitz*] (referents),

ģenerālvokāte *V. Trstenjaka* [*V. Trstenjak*],

sekretārs: *A. Kalots Eskobars* [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus 2012. gada 6. jūnijā tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Ar savām apelācijas sūdzībām *Stichting Al-Aqsa* (turpmāk tekstā – “apelācijas sūdzības iesniedzēja” vai “prasītāja”), C-539/10 P) un Nīderlandes Karaliste (C-550/10 P) lūdzu Tiesu atcelt Eiropas Savienības Tiesas 2010. gada 9. septembra spriedumu lietā T-348/07 *Al-Aqsa*/Padome (Krājums, II-4575. lpp., turpmāk tekstā – “pārsūdzētais spriedums”), ar kuru Vispārējā tiesa atcēla
 - Padomes 2007. gada 28. jūnija Lēmumu 2007/445/EK, ar kuru īsteno 2. panta 3. punktu Regulā (EK) Nr. 2580/2001 par īpašiem ierobežojošiem pasākumiem, kas terorisma apkarošanas nolūkā vērsti pret konkrētām personām un organizācijām, un ar kuru atceļ Lēmumus 2006/379/EK un 2006/1008/EK (OV L 169, 58. lpp.),
 - Padomes 2007. gada 20. decembra Lēmumu 2007/868/EK, ar kuru īsteno 2. panta 3. punktu Regulā (EK) Nr. 2580/2001 un atceļ Lēmumu 2007/445 (OV L 340, 100. lpp.),
 - Padomes 2008. gada 15. jūlija Lēmumu 2008/583/EK, ar kuru īsteno 2. panta 3. punktu Regulā (EK) Nr. 2580/2001 un atceļ Lēmumu 2007/868 (OV L 188, 21. lpp.),

- Padomes 2009. gada 26. janvāra Lēmumu 2009/62/EK, ar kuru īsteno 2. panta 3. punktu Regulā (EK) Nr. 2580/2001 un atceļ Lēmumu 2008/583 (OV L 23, 25. lpp.), kā arī
- Padomes 2009. gada 15. jūnija Regulu (EK) Nr. 501/2009, ar kuru īsteno 2. panta 3. punktu Regulā Nr. 2580/2001 un ar kuru atceļ Lēmumu 2009/62 (OV L 151, 14. lpp.)

(turpmāk tekstā – “pārsūdzētie tiesību akti”) tiktāl, ciktāl tie skar apelācijas sūdzības iesniedzēju.

I – Atbilstošās tiesību normas

A – Apvienoto Nāciju Drošības padomes Rezolūcija 1373 (2001)

- 2 Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padome 2001. gada 28. septembrī pieņēma Rezolūciju 1373 (2001), ar kuru noteica vispusīgas stratēģijas terorisma, it īpaši terorisma finansēšanas, apkarošanai. Šīs rezolūcijas 1. punkta c) apakšpunktā cita starpā ir noteikts, ka visām valstīm ir nekavējoties jāiesaldē tie līdzekļi un citi finanšu aktīvi vai saimnieciskie resursi, kuri pieder personām, kas veic vai mēģina veikt terora aktus, tajos piedalās vai veicina šādu aktu veikšanu, organizācijām, kas šīm personām pieder vai ko tās kontrolē, un personām un organizācijām, kas rīkojas šo personu vai organizāciju vārdā vai pēc to norādēm.
- 3 Minētajā rezolūcijā nav paredzēts to personu saraksts, attiecībā uz kurām šie ierobežojošie pasākumi ir jāpieņem.

B – Kopējā nostāja 2001/931/KĀDP

- 4 Rezolūcijas 1373 (2001) īstenošanai Eiropas Savienības Padome 2001. gada 27. decembrī pieņēma Kopējo nostāju 2001/931/KĀDP par konkrētu pasākumu īstenošanu cīņā pret terorismu (OV L 344, 93. lpp.).
- 5 Saskaņā ar šīs kopējās nostājas 1. panta 1. punktu šī kopējā nostāja “attiecas uz personām, grupām un organizācijām, kas ir iesaistītas terora aktos un uzskaitītas pielikumā.”
- 6 Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 3., 4. un 6. punktā ir noteikts:

Šajā kopējā nostājā “terora akts” ir viens no turpmāk noteiktiem tīšiem nodarījumiem, kas veida vai sastāva dēļ var nodarīt nopietnus kaitējumus valstij vai starptautiskai organizācijai, atbilstīgi pārkāpuma definīcijai valsts tiesību aktos, ja šī akta mērķis ir:

- i) nopietni iebiedēt iedzīvotājus, vai
- ii) nepamatoti piespiest valdību vai starptautisku organizāciju veikt vai neveikt kādu darbību, vai
- iii) būtiski destabilizēt vai graut valsts vai starptautiskas organizācijas politiskās, konstitucionālās, ekonomiskās vai sociālās pamatstruktūras:

[..]

- k) piedalīties teroristu grupas darbībās, tostarp informācijas vai materiālu resursu piegādē vai šādu darbību finansēšanā jebkādā veidā, zinot, ka šāda līdzdalība palīdzēs minētajai grupai veikt noziedzīgas darbības.

[..]4. Sarakstu pielikumā izstrādā, pamatojoties uz precīzu informāciju vai materiālu attiecīgajā lietā, kas norāda, ka kompetenta iestāde pieņēmusi lēmumu par attiecīgajām personām, grupām un organizācijām neatkarīgi no tā, vai lieta ir par izmeklēšanas uzsākšanu vai apsūdzību saistībā ar terora akta veikšanu, mēģinājumu izdarīt terora aktu, līdzdalību šādā aktā vai tā veicināšanu, pamatojoties uz nopietniem un ticamiem pierādījumiem vai versijām, vai notiesāšanu par šādiem nodarījumiem. Sarakstā var iekļaut personas, grupas un organizācijas, ko Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padome atzinusi par saistītām ar terorismu un pret kurām tā noteikusi sankcijas.

Šajā punktā “kompetenta iestāde” ir tiesu iestāde vai gadījumos, ja tiesu iestādēm nav pilnvaru šāda punkta skartajos jautājumos, līdzvērtīga kompetenta iestāde attiecīgajā jomā.

[..]6. Pielikumā [ietvertajā sarakstā] minētos personu vārdus un organizāciju nosaukumus regulāri atjaunina, vismaz reizi sešos mēnešos, lai nodrošinātu pamatojumu vārdu un nosaukumu paturēšanai sarakstā.”

C – Regula (EK) Nr. 2580/2001

7 Uzskatīdama, ka Kopienų limenī ir nepieciešams ieviest aprakstītos pasākumus, Padome pieņēma Padomes 2001. gada 27. decembra Regulu (EK) Nr. 2580/2001 par īpašiem ierobežojošiem pasākumiem, kas terorisma apkarošanas nolūkā vērsti pret konkrētām personām un organizācijām (OV L 344, 70. lpp., ar labojumiem OV 2010, L 52, 58. lpp.).

8 Jautājumā par jēdzienu “terora akts” šīs regulas 1. panta 4. punktā ir atsauce uz definīciju, kas atrodama Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 3. punktā.

9 Saskaņā ar Regulas Nr. 2580/2001 2. pantu:

“1. Ja vien tas nav atļauts saskaņā ar 5. un 6. pantu, tad:

- a) visi līdzekļi, citi finanšu aktīvi un saimnieciskie resursi, kas pieder 3. punktā minētajā sarakstā ietvertai juridiskai personai, grupai vai organizācijai, tiek iesaldēti;
- b) nekādi līdzekļi, citi finanšu aktīvi un saimnieciskie resursi netiek darīti tieši vai netieši pieejami 3. punktā minētajā sarakstā ietvertai fiziskai vai juridiskai personai, grupai vai organizācijai vai šādas fiziskas vai juridiskas personas, grupas vai organizācijas labā.

2. Tiek aizliegts sniegt finanšu pakalpojumus 3. punktā minētajā sarakstā ietvertai fiziskai vai juridiskai personai, grupai vai organizācijai vai šādas fiziskas vai juridiskas personas, grupas vai organizācijas labā, ja vien tas nav atļauts saskaņā ar 5. un 6. pantu.

3. Pieņemot lēmumu vienbalsīgi, Padome saskaņā ar Kopējās nostājas 2001/931/KĀDP 1. panta 4., 5. un 6. punkta noteikumiem izveido, pārskata un groza to personu, grupu un organizāciju sarakstu, uz kurām attiecas šī regula; šajā sarakstā iekļauj:

- i) fiziskās personas, kas veic vai gatavojas veikt jebkādu terorisma aktus, piedalās tajos vai veicina terorisma aktu veikšanu;
- ii) juridiskās personas, grupas vai organizācijas, kas veic vai gatavojas veikt jebkādu terorisma aktus, piedalās tajos vai veicina terorisma aktu veikšanu;
- iii) juridiskās personas, grupas vai organizācijas, kuras pieder vai kuras kontrolē viena vai vairākas i) un ii) apakšpunktā minētās fiziskās vai juridiskās personas, grupas vai organizācijas; vai

- iv) fiziskās vai juridiskās personas, grupas vai organizācijas, kas darbojas viena vai vairāku i) un ii) apakšpunktā minēto fizisko vai juridisko personu, grupu vai organizāciju interesēs vai pēc to rīkojuma.”
- 10 Sākotnējais Regulas Nr. 2580/2001 2. panta 3. punktā paredzētais saraksts (turpmāk tekstā – “strīdīgais saraksts”) tika izveidots ar Padomes 2001. gada 27. decembra Lēmumu 2001/927/EK (OV L 344, 83. lpp.), kurā apelācijas sūdzības iesniedzējas vārds nebija minēts.
- 11 Tās vārds sarakstam tika pievienots ar Padomes 2003. gada 27. jūnija Lēmumu 2003/480/EK, ar ko ievieš 2. panta 3. punktu Regulā Nr. 2580/2001 un atceļ Lēmumu 2002/974/EK (OV L 160, 81. lpp.).
- 12 Apelācijas sūdzības iesniedzējas vārds strīdīgajā sarakstā saglabājās, pieņemot arī vēlākos Padomes lēmumus, it īpaši
- Padomes 2003. gada 12. septembra Lēmumu 2003/646/EK, ar ko ievieš 2. panta 3. punktu Regulā Nr. 2580/2001 un atceļ Lēmumu 2003/480 (OV L 229, 22. lpp.),
 - Padomes 2006. gada 29. maija Lēmumu 2006/379/EK, ar ko ievieš 2. panta 3. punktu Regulā Nr. 2580/2001 un atceļ Lēmumu 2005/930/EK (OV L 144, 21. lpp.),
 - kā arī pārsūdzētos tiesību aktus.

II – Tiesvedības priekšvēsture un pārsūdzētie tiesību akti

- 13 Sākotnējās tiesvedības priekšvēstures izklāstam pārsūdzētā sprieduma 1. punktā ir atsauce uz Vispārējās tiesas 2007. gada 11. jūlija spriedumu lietā T-327/03 *Al-Aqsa*/Padome, kurā šī tiesa sprieda prasītājas prasību daļēji atcelt Lēmumu 2003/480.
- 14 Šī sprieduma 15.-21. punktā ir norādīts šādi:
- “15 No lietas materiāliem izriet, ka prasītāja ir saskaņā ar Nīderlandes tiesībām 1993. gadā dibināts fonds. Tā sevi dēvē par islāma sociālās palīdzības iestādi. Tā norāda, ka saskaņā ar tās statūtiem tās mērķis ir Nīderlandē dzīvojošo palestīniešu sociālā aizsardzība un dzīves apstākļu uzlabošana, kā arī palīdzības sniegšana palestīniešiem Izraēlas okupētajās teritorijās. [...] Prasītāja apgalvo, ka nav pievienojusies nevienai no pusēm un ka 2001-2002. pārskata gada laikā Nīderlandē ir savākusi ziedojumus gandrīz viena miljona eiro apmērā.
- 16 2003. gada 3. aprīlī Nīderlandes Ārlietu ministrija, pamatodamās uz Drošības padomes Rezolūciju 1373 (2001) un *Sanctiewet 1977* (Nīderlandes 1977. gada Likums par sankcijām), kas grozīts ar 2002. gada 16. maija *Sanctieregeling terrorisme 2003* (2003. gada rīkojums par sankcijām terorisma jomā, *Stcrt.* 2003, Nr. 68, 11. lpp., turpmāk tekstā – “Sanctieregeling”), kurā tika nolemts iesaldēt visus prasītājas naudas līdzekļus un finanšu aktīvus.
- 17 No *Sanctieregeling* pamatojuma izklāsta izriet, ka tas tika pieņemts, sagaidot, ka attiecībā uz prasītāju tiks pieņemts Kopienu lēmums, pamatojoties uz Regulu [Nr. 2580/2001], balstoties uz norādēm par tā veikto līdzekļu nodošanu organizācijām, kuras atbalsta terorismu Tuvajos Austrumos. *Sanctieregeling* pamatojuma izklāstā arī ir precizēts, ka tas būs atcelts no brīža, kad spēkā stāsies šāds Kopienu lēmums.
- 18 Prasītāja pagaidu *voorzieningenrechter* (turpmāk tekstā – “neregulējuma tiesa”) cēla prasību pret Nīderlandes Karalisti [, lai tostarp panāktu *Sanctieregeling* paredzēto pasākumu piemērošanas apturēšanu].

- 19 Ar 2003. gada 13. maija [starpriedumu] (turpmāk tekstā – “starpriedums pagaidu noregulējuma tiesvedībā”) pagaidu noregulējuma tiesa konstatēja, ka *Sanctieregeling* principā balstījās uz oficiālu *Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst* (Vispārējais informācijas un drošības dienests, turpmāk tekstā – “AIVD”) direktora 2003. gada 9. aprīļa memorandu Nīderlandes Ārlietu ministrijas politisko jautājumu ģenerāldirektoram [...] Pagaidu noregulējuma tiesa norādīja, ka šajā memorandā ir tikai vispārīgi apgalvojumi un trūkst informācijas par faktiem, kas šos apgalvojumus pamato, [...] ka Nīderlandes valdība esot piedāvājusi, lai viņš viens pats izvērtē AIVD informāciju, pamatojoties uz kuru šis memorands tika sagatavots, kas prasītāja nav apstrīdējusi minētās valdības intereses šo informāciju turēt slepenībā un tā turklāt paudusi savu piekrišanu, lai tas viss notiktu šādi [...] Šai sakarā pagaidu noregulējuma tiesa norādīja, ka slepena, tiesas veikta atbilstošo dokumentu pārbaude ir saprotama sabiedrības interešu apsvērumu dēļ. Tādējādi pagaidu noregulējuma tiesnesis izdeva rīkojumu, lai Nīderlandes valdība padara iespējamu slepeni iepazīties ar AIVD slepenās informācijas materiāliem, balstoties uz kuriem bija ticis pieņemts iepriekš minētais memorands. Nīderlandes valdība [šo spriedumu] izpildīja un 2003. gada 21. maijā pagaidu noregulējuma tiesa iepazīnās ar aplūkotajiem lietas materiāliem AIVD telpās.
- 20 Ar [otro 2003. gada 3. jūnija spriedumu pagaidu noregulējuma tiesvedībā, turpmāk tekstā – “spriedums pagaidu noregulējuma tiesvedībā”)] pagaidu noregulējuma tiesa noraidīja prasītājas prasību. [Šī sprieduma] 3.2. punktā pagaidu noregulējuma tiesa, pamatodamās uz veikto izmeklēšanu, norādīja, ka AIVD secinājumi ir pietiekami pamatoti, lai šis dienests varētu atzīt, ka prasītājas Nīderlandē savāktie naudas līdzekļi ir izmantoti par labu organizācijām, kas saistītas ar Palestīnas islāmisko Hamas kustību. [Šī paša sprieduma 3.3. punktā] pagaidu noregulējuma tiesa piebilda, ka nav atklāts neviens fakts vai apstākļi, kas pierāda, ka AIVD nekorekti ir veikusi uzdevumu, kas tai uzticēts saskaņā ar *Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten* (Likums par informācijas un drošības dienestiem).
- 21 *Sanctieregeling* tika atcelts 2003. gada 3. augustā (*Stcrt.* 2003, Nr. 146 [9. lpp.].)”
- 15 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kanceleijā iesniegts 2003. gada 19. septembrī, prasītāja cēla prasību atcelt Lēmumu 2003/480 un Lēmumu 2003/646 tiktāl, ciktāl šie tiesību akti to skar tieši. Ņemot vērā to, ka tiesvedības laikā šie lēmumi tika atcelti un aizstāti ar vēlākiem lēmumiem un ka prasītāja lūdza savus prasījumus pielāgot šai attīstībai, Vispārējā tiesa uzskatīja, ka tās kontrole attiecas tikai uz lēmumu, kas vēl ir spēkā mutvārdu procedūras beigās, proti, Lēmumu 2006/379. Ar iepriekš minēto spriedumu lietā *Al-Aqsa*/Padome Vispārējā tiesa šo lēmumu atcēla tiktāl, ciktāl tas skar prasītāju, būtībā pamatojot, ka šis lēmums neesot bijis atbilstoši pamatots.
- 16 Nesenākā tiesvedības priekšvēsture pārsūdzētā sprieduma 3.-10. punktā īsumā ir šāda:
- “3 2007. gada 23. aprīļa vēstulē [...] Padome prasītājai norādīja, ka tās skatījumā iemesli tam, lai prasītāju sākotnēji iekļautu [strīdīgajā sarakstā], par joprojām spēkā esošiem un līdz ar to plāno to saglabāt šajā sarakstā. Šai vēstulei tika pievienots pamatojuma, uz kuru atsaucas Padome, izklāsts. Tāpat prasītājai tika norādīts, ka tā viena mēneša laikā var iesniegt Padomei apsvērumus par tās nodomu saglabāt tā vārdu strīdīgajā sarakstā un par pamatojumu, uz ko tā atsaucās šajā sakarā, kā arī visus pamatojuma dokumentus.
- 4 Minētajai vēstulei pievienotajā pamatojuma izklāstā Padome norādīja:
- “Prasītāja tika izveidota 1993. gadā Nīderlandē atbilstoši Nīderlandes tiesībām kā fonds. Tā vāca līdzekļus noteiktām organizācijām, kas ietilpst palestīniešu Hamas kustībā, kura ir iekļauta to grupu sarakstā, kuras ir iesaistītas terora aktos Kopējās nostājas [2001/931/KĀDP] 1. panta 2. punkta izpratnē. Vairākas no šīm organizācijām nodod rīcībā līdzekļus, lai īstenotu terora aktus vai veicinātu to īstenošanu. Uz šiem aktiem attiecas Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 3. punkta k) apakšpunkts, un tie ir izdarīti ar mērķi, kas minēts šīs kopējās nostājas 1. panta 3. punkta i) un ii) apakšpunktā.

Uz prasītāju tādējādi attiecas Regulas [...] Nr. 2580/2001 2. panta 3. punkta ii) apakšpunkts.

[Nīderlandes] ārlietu ministrs un finanšu ministrs ar 2003. gada 3. aprīļa ministra rīkojumu DJZ/BR/219-03 (saukts par *Sanctieregeling Terrorisme*), kurš ir publicēts Nīderlandes 2003. gada 7. aprīļa *Staatscourant* (oficiālais vēstnesis), nolēma iesaldēt visus [prasītājam] piederošos īpašumus. Šis lēmums tika ratificēts ar 2003. gada 3. jūnija spriedumu LJN AF9389, ko pieņēma Hāgas apgabaltiesas civiltiesību nodaļas priekšsēdētājs. Šajā spriedumā atzīts, ka [prasītāja] ir uzskatāma par organizāciju, kura atbalsta Hamas un šai pēdējai minētai ļauj īstenot vai veicināt teroristiskas darbības.

Tādējādi lēmumu attiecībā uz [prasītāju] pieņēma kompetenta iestāde Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 4. punkta izpratnē.

Padome ir pārliecināta, ka iemesli, kas pamatoja [prasītājas] iekļaušanu [strīdīgajā sarakstā], joprojām ir spēkā.”

5 Nav strīda, ka minētajā pamatojuma izklāstā minētais ministra rīkojums un spriedums ir *Sanctieregeling* un spriedums par pagaidu noregulējumu.

6 Ar 2007. gada 25. maija vēstuli prasītāja Padomei nosūtīja savus atbildes apsvērumus. Tā kritizēja gan motīvus, ko Padome bija izvirzījusi pēc būtības kā tādus, kas pamato [prasītājas] saglabāšanu strīdīgajā sarakstā, gan tās izmantoto procedūru.

7 2007. gada 28. jūnijā, [...] Padome pieņēma Lēmumu [2007/445] Ar šo lēmumu Padome saglabāja prasītāja nosaukumu strīdīgajā sarakstā.

8 Atbilstoši šī lēmuma preambulas ceturtajam apsvērumam:

“Padome pilnībā pārskatīja to personu, grupu un organizāciju sarakstu, kurām piemērojama Regula [...] Nr. 2580/2001, kā prasīts minētās regulas 2. panta 3. punktā. Šajā sakarā Padome ņēma vērā komentārus un dokumentus, kurus bija iesniegušas dažas attiecīgās personas, grupas un organizācijas.”

9 Atbilstoši [minētā lēmuma preambulas piektajam apsvērumam]:

“Pēc šā pārskata Padome secināja, ka šā lēmuma pielikumā uzskaitītās personas, grupas un organizācijas ir bijušas iesaistītas terora aktos Kopējās nostājas [2001/931] 1. panta 2. un 3. punkta nozīmē, ka attiecībā uz tām lēmumu ir pieņēmusi kompetenta iestāde minētās kopējās nostājas 1. panta 4. punkta nozīmē un ka tādēļ uz tām būtu jāturpina attiecināt īpašus ierobežojošus pasākumus, kas paredzēti Regulā Nr. 2580/2001.”

10 Lēmums [2007/445] prasītājam tika paziņots ar Padomes 2007. gada 29. jūnija vēstuli. Šai vēstulei pievienotais pamatojuma izklāsts (turpmāk tekstā – “pamatojuma izklāsts”) ir identisks Padomes 2007. gada 23. aprīļa vēstulei pievienotajam [...]”

III – Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

17 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā saņemts 2007. gada 12. septembrī, prasītāja cēla šo prasību, prasot Vispārējai tiesai:

- atcelt Lēmumu 2007/445 tiktāl, ciktāl tas skar prasītāju;
- atzīt, ka Regula Nr. 2580/2001 tai nav piemērojama;
- piespriest Padomei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

- 18 Padome prasīja Vispārējai tiesai noraidīt prasību pilnībā kā nepamatotu un piespriest prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 19 Nīderlandes Karaliste un Eiropas Kopienu Komisija, kurām tika ļauts iestāties tiesvedībā Vispārējā tiesā, atbalstīja Padomes prasījumus.
- 20 Tā kā Padome tiesvedības laikā pieņēma Lēmumu 2007/868, 2008/583 un 2009/62, kā arī Regulu Nr. 501/2009, ar ko, vispirmām kārtām, atceļ un aizstāj Lēmumu 2007/445 un tad katru no šiem trim lēmumiem, prasītāja pakāpeniski lūdza savus sākotnējos prasījumus pielāgot tādējādi, lai tās prasība ir vērsta kā uz šo pēdējo minēto, tā arī uz šīs regulas atcelšanu tiktāl, ciktāl tie visi skar prasītāju. Pārsūdzētā sprieduma 31.-45. punktā Vispārējā tiesa šos lūgumus apmierināja.
- 21 Savas prasības atbalstam prasītāja būtībā izvirza piecus pamatus. Pirmais, ir par Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 1., 2. un 4. punkta un Regulas Nr. 2580/2001 2. panta 3. punkta pārkāpumu. Otrais ir par samērīguma principa pārkāpumu. Trešais ir par Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 6. punkta, Regulas Nr. 2580/2001 2. panta 3. punkta un būtiskas formas prasības pārkāpumu. Ceturtais pamats ir par pamattiesību uz netraucētu tā īpašuma lietošanu pārkāpumu. Visbeidzot, piektais pamats ir pa EKL 253. pantā paredzētā pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu.
- 22 Vispārējā tiesa vispirms izskatīja pirmo pamatu, kam ir četras daļas attiecīgi par to, ka prasītājs nav persona, grupa vai organizācija Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 2. punkta izpratnē, par to, ka neviena kompetenta iestāde nav pieņēmusi lēmumu attiecībā uz prasītāju šī panta 4. punkta izpratnē, par to, ka nav pierādīts, ka prasītājam būtu bijis nodoms veicināt terora aktu veikšanu, un visbeidzot par to, ka vairs nevar uzskatīt, ka prasītāja veicina šādu aktu veikšanu.
- 23 Vispārējā tiesa visas šīs daļas noraidīja kā nepamatotas.
- 24 Jautājumā par pirmā pamata otro daļu Vispārējā tiesa, ņemdama vērā Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 4. punkta kontekstu un mērķi, pārsūdzētā sprieduma 97.-102. punktā it īpaši konstatēja, ka šīs tiesību normas neprasa, lai valsts "lēmums" būtu pieņemts kriminālprocesā *stricto sensu*. Esot tikai vajadzīgs, lai šis lēmums ir pieņemts tāda valsts procesa ietvaros, kas paredzēts tieši un galvenokārt preventīvu vai represīvu pasākumu noteikšanai attiecībā uz ieinteresēto personu terorisma apkarošanas ietvaros un tādēļ, ka tā tajos ir bijusi iesaistīta. Šajā gadījumā spriedums par pagaidu noregulējumu, pietiekami tieši esot saistīts ar valsts procedūru, kuras pamatmērķis ir attiecīgajai personai uzlikt ekonomisku sankciju, proti, paša *Sanctieregeling* īstenošanu tās naudas līdzekļu iesaldēšanu sakarā ar tās līdzdalību terora aktos.
- 25 Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 104. un 105. punktā spriedums par pagaidu noregulējumu, to skatot kopā ar *Sanctieregeling*, ņemot vērā atbilstošo valsts tiesisko regulējumu, šķiet esam kompetentas valsts iestādes lēmums, kas atbilst Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 4. punkta definīcijai un tādējādi principā var pats par sevi pamatot prasītājas naudas līdzekļu iesaldēšanas pasākuma noteikšanu atbilstoši Regulas Nr. 2580/2001 2. panta 3. punktam.
- 26 Jautājumā par pirmā pamata trešo daļu Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 127. punktā nosprieda, ka, nepieļaujot ne mazāko kļūdu, Padome, ņemot vērā 2003. gada 13. maija starpspriedumu un spriedumu par pagaidu noregulējumu, varēja uzskatīt, ka prasītājam Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 3. punkta k) apakšpunkta izpratnē bija zināms, ka tās darbība naudas līdzekļu savākšanas un nodošanas jomā sekmē teroristu grupas, šajā gadījumā – Hamas noziedzīgās darbības. Saskaņā ar pārsūdzētā sprieduma 128. punktu pagaidu noregulējuma tiesas konstatētie fakti un veiktais vērtējums, kas izdarīti, pamatojoties uz AIVD memorandu un tā pamatā esošajiem lietas materiāliem, atklājot, ka šī tiesa bija acīmredzami pārliecināta par to, ka prasītājam bija zināms par tās naudas līdzekļu galīgo izmantojumu teroristiskiem mērķiem.

- 27 Tālāk Vispārējā tiesa izskatīja trešo pamatu, ko tā pieņēma. Šajā pamatā prasītāja norāda, ka Padome nekādā veidā nav pārskatījusi, vai vajag joprojām to saglabāt strīdīgajā sarakstā, un tādējādi ir pārkāpusi Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 6. punktu, Regulas Nr. 2580/2001 2. panta 3. punktu, kā arī būtiskas formas prasības.
- 28 Pārsūdzētā sprieduma 161.-169. punktā atgādinādama savu judikatūru par vēlākas attiecīgās valsts procedūras attīstības nozīmi, izvērtējot personas saglabāšanu strīdīgajā sarakstā saskaņā ar Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 6. punktu, Vispārējā tiesa šī sprieduma 172. punktā norādīja, ka kopš *Sanctieregeling* atcelšanas Nīderlandes tiesību sistēmā spriedums par pagaidu noregulējumu, kas ir neatņemama tā sastāvdaļa, vairs nevar būt pamats Kopienų pasākumam par prasītāja līdzekļu iesaldēšanu.
- 29 Pārsūdzētā sprieduma 173.-180. punktā Vispārējā tiesa nosprieda, ka pēc tam, kad *Sanctieregeling* galīgi ir beidzis radīt jebkādas juridiskas sekas, jo ir ticis atcelts, tam pašam katrā ziņā jāattiecas uz juridiskajām sekām, kādas ir spriedumam par pagaidu noregulējumu, ar kuru tika noraidīta prasība pagaidām apturēt *Sanctieregeling* darbību un ka ietvēra tikai pagaidu vērtējumu. Tam, ka prasītāja nav nedz pārsūdzējusi spriedumu par pagaidu noregulējumu, nedz cēlusi prasību pēc būtības, ir nav nozīmes. Padome tādējādi esot pārsniegusi savas rīcības brīvības ietvarus, bez laika ierobežojuma atstādama prasītāju strīdīgajā sarakstā, periodiski pārskatot tās situāciju.
- 30 Vispārējā pārsūdzētā sprieduma 183. un 184. punktā secināja, ka tā kā trešais pamats ir pamatots, tad apstrīdētie tiesību akti esot jāatceļ, neizskatot pārējos prasītājas izvirzītos pamatus un argumentus, un arī neesot jālemj par prasību atbilstoši EKL 241. pantam atzīt par nelikumīgu Regulu Nr. 2580/2001.
- 31 Pārsūdzētā sprieduma rezolutīvajā daļā Vispārējā tiesa, pirmkārt, atcēla strīdīgos tiesību aktus tiktāl, ciktāl tie skar prasītāju, un, otrkārt, prasību pārējā daļā noraidīja.

IV – Lietas dalībnieku prasījumi un tiesvedība Tiesā

- 32 Ar savu apelācijas sūdzību (C-539/10 P) apelācijas sūdzības iesniedzēja lūdz Tiesu:
- atcelt pārsūdzēto spriedumu tiktāl, ciktāl pret šī sprieduma pamatojumu tā ir izvirzījusi apelācijas pamatus un argumentus, un lietā pieņemt jaunu nolēmumu, apmierinot pirmajā instancē izvirzītos prasījumus un izlabojot pamatojumu, kas ir pārsūdzētā sprieduma pamatā, kā arī
 - piespriest Padomei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus abās instancēs.
- 33 Padome lūdz Tiesu:
- primāri, noraidīt apelācijas sūdzību kā nepieņemamu;
 - pakārtoti, apelācijas sūdzību noraidīt kā nepamatotu un
 - piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 34 Nīderlandes Karaliste lūdz Tiesu, primāri, atzīt apelācijas sūdzības iesniedzējas sūdzību par nepieņemamu un, pakārtoti, noraidīt apelācijas sūdzības iesniedzējas izvirzītos pamatus.
- 35 Komisija lūdz Tiesu apelācijas sūdzības iesniedzējas iesniegto sūdzību atzīt par nepieņemamu.
- 36 Ar savu apelācijas sūdzību (C-550/10 P) Nīderlandes Karaliste lūdz Tiesu atcelt pārsūdzēto spriedumu, nodot lietu otrreizējai izskatīšanai Vispārējā tiesā un piespriest pārējiem lietas dalībniekiem segt tiesāšanās izdevumus.

- 37 Savā atbildes rakstā uz minēto apelācijas sūdzību apelācijas sūdzības iesniedzēja lūdz Tiesu:
- noraidīt Nīderlandes Karalistes iesniegto apelācijas sūdzību;
 - atcelt pārsūdzēto spriedumu tiktāl, ciktāl apelācijas sūdzības iesniedzējas vārdā izvirzītie pamati un argumenti ir vērsti pret šo spriedumu, un, lietā pieņemot jaunu nolēmumu, apmierināt apelācijas sūdzības iesniedzējas pirmajā instancē izvirzītos prasījumus un izlabojot pamatojumu, kas ir pārsūdzētā sprieduma pamatā, kā arī
 - piespriest Nīderlandes Karalistei segt tiesāšanās izdevumus šajā tiesvedībā un apstiprināt tiesāšanās izdevumu piespriešanu tā, kā to pārsūdzētajā spriedumā ir noteikusi Vispārējā tiesa.
- 38 Komisija lūdz Tiesu atzīt par pamatotu Nīderlandes Karalistes iesniegto apelācijas sūdzību, atcelt pārsūdzēto spriedumu un lietu nodot Vispārējai tiesai otrreizējai izskatīšanai.
- 39 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2011. gada 4. februāra rīkojumu lietas C-539/10 P un C-550/10 P tika apvienotas rakstveida un mutvārdu procesam, kā arī sprieduma taisīšanai.

V – Par apelācijas sūdzību

A – Par apelācijas sūdzības iesniedzējas apelācijas sūdzību (C-539/10 P)

1. Lietas dalībnieku argumenti

- 40 Apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka tās apelācijas sūdzība ir pieņemama, lai gan tā ir vērsta uz pārsūdzētā sprieduma pakārtotas nozīmes daļu atcelšanu. Šajā spriedumā esot virkne apsvērumu ar kaitējošām sekām. Ja Nīderlandes Karaliste atbilstoši minētajiem apsvērumiem pieņems jaunu ministra rīkojumu, ko tālāk Padome izmantos tam, lai apelācijas sūdzības iesniedzēju iekļautu strīdīgajā sarakstā, būs jāuzsāk jauna un dārga procedūra. Turklāt šādas procedūras ietvaros apelācijas sūdzības iesniedzēja riskē ar to, ka tā vairs nevarēs atsaukties uz Vispārējās tiesas pārsūdzētajā spriedumā noraidītajiem pamatiem *res judicata* spēka dēļ.
- 41 Savā atbildes rakstā uz apelācijas sūdzību apelācijas sūdzības iesniedzēja piebilst, ka tai spriedums pirmajā instancē ir bijis daļēji nelabvēlīgs Eiropas Savienības Tiesas Statūtu 56. panta izpratnē. Faktiski tā Vispārējai tiesai ir prasījusi ne tikai atcelt strīdīgos tiesību aktus, bet arī atzīt, ka tiem pamatā esošā Regula Nr. 2580/2001 tai nav piemērojama. Vispārējā tiesa esot apmierinājusi tikai tās prasījumu pirmo daļu; pārējā daļā prasība tika noraidīta. Turklāt pirmā pamata kā nepamatota noraidīšana esot izšķiroša, lai prasību noraidītu pārējā daļā. Tikai spriedums par Regulas Nr. 2580/2001 kā tādas piemērojamību attiecoties uz turpmākiem lēmumiem par līdzekļu iesaldēšanu un novēršot vajadzību no jauna celt prasību atcelt šādus lēmumus, kas varētu būt iespējami.
- 42 Padome, Nīderlandes Karaliste un Komisija uzskata, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas apelācijas sūdzība ir nepieņemama, it īpaši norādot, ka šī apelācijas sūdzība attiecas nevis uz pārsūdzētā sprieduma rezolutīvo daļu, bet gan tā motīvu daļu un ka apelācijas sūdzības iesniedzējai spriedums nav bijis nelabvēlīgs Tiesas Statūtu 56. panta izpratnē.

2. Tiesas vērtējums

- 43 Saskaņā ar Tiesas reglamenta 113. panta 1. punktu, kas piemērojams apelācijas sūdzības iesniegšanas brīdī, apelācijas sūdzības prasījumi var būt Vispārējās tiesas nolēmuma vai kādas tā daļas atcelšana.

- 44 Šajā gadījumā apelācijas sūdzības iesniedzējas apelācijas sūdzības mērķis ir nevis pārsūdzēto spriedumu atcelt, kaut vai daļā, proti, tā rezolutīvo daļu (šajā ziņā skat. 2001. gada 5. jūlija spriedumu lietā C-263/09 P *Edwin/ITSB*, Krājums, I-5853. lpp., 83.-85. punkts, kā arī 2011. gada 21. decembra spriedumu lietā C-329/09 P *Iride* (iepriekš *AMGA*)/Komisija, 48. punkts), tikai bet grozīt tā motīvu daļu, kā to apelācijas sūdzības iesniedzēja pati ir atzinusi savā apelācijas sūdzībā.
- 45 Jautājumā par prasību atcelt strīdīgos tiesību aktus apelācijas sūdzības iesniedzējai spriedums pirmajā instancē ir bijis labvēlīgs, pamatojoties uz tās trešo pamatu, un tas attiecas tikai uz tā motīvu aizstāšanu, kas attiecas uz pirmā pamata divām daļām, ko Vispārējā tiesa noraidīja.
- 46 Tālāk jautājumā par prasību atzīt to, ka Regula Nr. 2580/2001 apelācijas sūdzības iesniedzējai nav piemērojama, ko Vispārējā tiesa noraidīja pārsūdzētā sprieduma rezolutīvās daļas 2. punktā, ir jāatzīst, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja ir vien šo apstākli norādījusi sava atbildes raksta uz apelācijas sūdzību motīvu daļā, neprasīdama atcelt šo pārsūdzētā sprieduma rezolutīvo daļu.
- 47 Šajos apstākļos apelācijas sūdzība nav pieņemama.
- 48 Šo secinājumu neapšaubā apelācijas sūdzības iesniedzējas argumenti par *res judicata* spēku.
- 49 Faktiski *res judicata* spēks attiecas vien uz sprieduma motīviem, kam vajadzīgais apstiprinājums ir atrodams tā rezolutīvajā daļā, un tādējādi tie ir nedalāmi (skat. 1999. gada 14. septembra spriedumu lietā C-310/97 P Komisija/*AssiDomän Kraft Products* u.c., *Recueil*, I-5363. lpp., 54. punkts; 2006. gada 1. jūnija spriedums apvienotajās lietās C-442/03 P un C-471/03 P *P&O European Ferries (Vizcaya)* un *Diputaci6n Foral de Vizcaya*/Komisija, *Recueil*, I-4845. lpp., 44. un 47. punkts, kā arī 2012. gada 19. aprīļa spriedumu lietā C-221/10 P *Artegodan*/Komisija, 87. punkts). Šajā gadījumā no pārsūdzētā sprieduma rezolutīvās daļas 1. punktā pasludinātās strīdīgo aktu atcelšanas nedalāmi ir tikai motīvi saistībā ar pirmajā instancē minēto un Vispārējās tiesas skatījumā par nepamatotu atzīto trešo pamatu.
- 50 No iepriekš minētā izriet, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas iesniegtā apelācijas sūdzība ir jānoraida kā nepieņemama.

B – Par Nīderlandes Karalistes apelācijas sūdzību (C-550/10 P)

1. Lietas dalībnieku argumenti

- 51 Izvirzīdama savu vienīgo pamatu, Nīderlandes Karaliste pārmet Vispārējai tiesai, ka tā ir veikusi kļūdainu Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 4. un 6. punkta un Regulas Nr. 2580/2001 2. panta 3. punkta interpretāciju, uzskatīdama, ka pēc *Sanctieregeling* atcelšanas spriedums par pagaidu noregulējuma vairs nevar kalpot par pamatu apelācijas sūdzības iesniedzējas iekļaušanai strīdīgajā sarakstā.
- 52 Pirmkārt, Vispārējā tiesa kļūdaini esot interpretējusi Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 4. punktu, pārsūdzētā sprieduma 85.-87. punktā spriedumu par pagaidu noregulējumu kopā ar *Sanctieregeling* uzskatīdama par “kompetentas iestādes pieņemtu lēmumu”.
- 53 Faktiski šis spriedums pats par sevi atbilst Vispārējās tiesas precīzi formulētajiem kritērijiem (Vispārējās tiesas 2009. gada 30. septembra spriedums lietā T-341/07 *Sison*/Padome, Krājums, II-3625. lpp., 111. punkts), saskaņā ar kuriem lēmums ir jāpieņem tāda valsts procesa ietvaros, kas paredzēts tieši un galvenokārt preventīvu vai represīvu pasākumu noteikšanai attiecībā uz ieinteresēto personu terorisma apkarošanas ietvaros. Spriedums par pagaidu noregulējumu saistībā ar apelācijas sūdzības iesniedzējas iesaistīšanos terorisma finansēšanā ir būtiska tās sprieduma daļa, arī ir ticis pieņemts tāda valsts procesā, kas paredzēts preventīvu pasākumu noteikšanai apelācijas sūdzības iesniedzējai terorisma apkarošanas ietvaros.

- 54 Otrkārt, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 172. un 180. punktā esot kļūdaini interpretējusi pienākumus, kas Padomei noteikti periodiskas atkārtotas pārbaudes laikā atbilstoši Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 6. punktam, no *Sanctieregeling* atcelšanas automātiski izsecinot to, ka apelācijas sūdzības saglabāšana strīdīgajā sarakstā vairāk nav pamatota.
- 55 Pat ja šī atcelšana ir vērā ņemams apstāklis atkārtotas pārbaudes laikā, Padomei esot bijis jāņem vērā arī minētās atcelšanas iemesls. Šajā gadījumā tā neizriet no pārlicības, ka pasākums par apelācijas sūdzības iesniedzējas naudas līdzekļu iesaldēšanu vairs nav vajadzīgs, bet drīzāk no vēlmes izvairīties no valsts pasākuma un Kopienų regulējuma pārklāšanās, kā tas norādīts ministrijas rīkojuma par *Sanctieregeling* motīvu izklāstā. Šajos apstākļos Padomei esot bijušas tiesības no *Sanctieregeling* atcelšanas automātiski neizsecināt, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja strīdīgajā sarakstā vairs nebija jāpatur.
- 56 Komisija atbalsta Nīderlandes Karalistes nostāju, piebilstama, ka no strīdīgo tiesību aktu motīviem var izsecināt, ka Padome par “kompetentas iestādes pieņemtu lēmumu” ir uzskatījusi tikai spriedumu par pagaidu noregulējumu. Katrā ziņā esot bijis jāņem vērā Padomes apstiprinājums tiesvedībā Vispārējā tiesā, saskaņā ar kuru tā strīdīgos tiesību aktus ir pamatojusi tikai ar spriedumu par pagaidu noregulējumu.
- 57 Komisija arī norāda, ka spriedumā par pagaidu noregulējumu tam, vai apelācijas sūdzības iesniedzēja ir bijusi iesaistīta terora aktos, nav ticis pieminēts tikai pakārtoti un starp citu. Lai varētu pieņemt lēmumu par to, vai ir jāspriež par *Sanctieregeling* izpildes apturēšanu, pagaidu noregulējuma tiesai esot bijis jāvērtē pats svarīgākais jautājums – ko tā arī esot darījusi – kas bija par to, vai bija pietiekamas norādes, lai uzskatītu, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja ir vākusi līdzekļus organizācijām, kas saistītas ar Hamas, kas gādā līdzekļus terora aktu veikšanai vai atbalstīšanai.
- 58 Visbeidzot, Vispārējā tiesa kļūdaini esot piemērojusi Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 6. punktu, jo tā neesot ņēmusi vērā nedz *Sanctieregeling* atcelšanas motīvus, nedz to, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja nav ne pārsūdzējusi spriedumu par pagaidu noregulējumu, ne arī cēlusi prasību pēc būtības.
- 59 Savukārt, apelācijas sūdzības iesniedzēja, pirmkārt, norāda, ka spriedums par pagaidu noregulējumu kā tāds neatbilst īpašajiem kritērijiem, ko Vispārējā tiesa ir izvirzījusi saistībā ar lēmuma esamību Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 4. punkta izpratnē. It īpaši runa neesot par valsts procesu, kas paredzēts tieši un galvenokārt preventīvu vai represīvu pasākumu noteikšanai attiecībā uz ieinteresēto personu. Pagaidu noregulējuma tiesai esot vien ierobežotas pilnvaras. Tā esot pieņēmusi pagaidu lēmumu un nevarot pieņemt deklaratīvu spriedumu. Tā noteikti aprobežojas tikai ar objektīvu interešu izsvēršanu. Tādējādi Nīderlandes Karalistes darbība tātad netiek atzīta, noraidot prasību, ko prasītāja cēla, lai šai dalībvalstij aizliegtu saglabāt līdzekļu iesaldēšanu.
- 60 Otrkārt, prasītāja uzsver valsts lēmuma izšķirošo nozīmi Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 4. punkta izpratnē, pieņemot lēmumu par personas atstāšanu strīdīgajā sarakstā. Nīderlandes Karalistes interpretācija Padomei piešķir brīvību, kas neesot saderīga nedz ar ārkārtīgi kaitējošo līdzekļu iesaldēšanu, nedz arī ar tiesisko aizsardzību.

2. Tiesas vērtējums

- 61 Ar savu vienīgo pamatu Nīderlandes Karaliste būtībā norāda, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, uzskatīdama, ka pēc *Sanctieregeling* atcelšanas valsts tiesībās vairs neeksistē “substrāta”, kas pamato prasītājas atstāšanu strīdīgajā sarakstā.

62 Lai spriestu par šī pamata pamatotību, ir jāizvērtē, vai Vispārējā tiesa pamatoti ir uzskatījusi, ka strīdīgie tiesību akti ir tikuši pieņemti, pamatojoties uz precīzu informāciju vai materiālu attiecīgajā lietā, kas norāda, ka lēmumu, kas atbilst Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 4. punkta definīcijai, saistībā ar prasītāju ir pieņēmusi kompetenta iestāde, bet *Sanctieregeling* atcelšana izslēdz prasītājas atstāšanu strīdīgajā sarakstā.

63 Šai sakarā Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 4. un 6. punkts, uz ko atsaucas Regulas Nr. 2580/2001 2. panta 3. punkts, ir jāanalizē, ņemot vērā ne tikai to formulējumu, bet arī to kontekstu un tā tiesiskā regulējuma mērķi, kurā tās ietilpst (skat. it īpaši 2000. gada 19. septembra spriedumu lietā C-156/98 Vācija/Komisija, *Recueil*, I-6857. lpp., 50. punkts; 2010. gada 7. oktobra spriedumu lietā C-162/09 *Lassal*, Krājums, I-9217. lpp., 49. punkts, kā arī 2011. gada 25. oktobra spriedumu apvienotajās lietās C-509/09 un C-161/10, Krājums, I-10269. lpp., 54. punkts). Tāpat ir arī jāņem vērā šīs lietas īpašās pazīmes.

a) Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 4. punkta interpretācija

64 Vispirms jautājumā par Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 4. punktu ir jānorāda, ka tajā ir paredzēts, ka strīdīgo sarakstu izstrādā, pamatojoties uz precīzu informāciju vai materiālu attiecīgajā lietā, kas norāda, ka kompetenta iestāde pieņēmusi lēmumu par attiecīgajām personām, grupām un organizācijām neatkarīgi no tā, vai lieta ir par izmeklēšanas uzsākšanu vai apsūdzību saistībā ar terora akta veikšanu, mēģinājumu izdarīt terora aktu, līdzdalību šādā aktā vai tā veicināšanu, pamatojoties uz nopietniem un ticamiem pierādījumiem vai versijām, vai notiesāšanu par šādiem nodarījumiem.

65 Saskaņā ar minētā 4. punkta otro teikumu sarakstā var iekļaut personas, grupas un organizācijas, ko Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padome atzinusi par saistītām ar terorismu un pret kurām tā noteikusi sankcijas.

66 Atbilstoši minētā 4. punkta otrajai daļai šajā punktā “kompetenta iestāde” ir tiesu iestāde vai gadījumos, ja tiesu iestādēm nav pilnvaru šāda punkta skartajos jautājumos, līdzvērtīga kompetenta iestāde attiecīgajā jomā.

67 Jautājumā par Regulas Nr. 2580/2001, kā arī Kopējās nostājas 2001/931 galveno mērķi no to preambulas apsvērumiem izriet, ka tas ir cīņa pret starptautisko terorismu, it īpaši tam liedzot izmantot savus finanšu resursus, iesaldējot personu vai organizāciju, par kurām ir aizdomas, ka tās ir iesaistītas ar terorismu saistītās darbībās, naudas līdzekļus un saimnieciskos resursus (šajā ziņā skat. 2008. gada 3. septembra spriedumu apvienotajās lietās C-402/05 P un C-415/05 P *Kadi* un *Al Barakaat International Foundation*/Padome un Komisija, Krājums, I-6351. lpp., 169. un 222. punkts, par īpašiem ierobežojošiem pasākumiem noteiktām personām vai organizācijām, kas saistītas ar *Oussama ben Laden*, *Al-Qaida* tīklu un *Taliban*). Tādējādi šie tiesību akti vis nepapildina vai neatbalsta valsts kriminālprocesus, bet novērš jaunu terora aktu rašanos.

68 Tāpat no atsaucē uz valsts lēmumu, kā arī jēdzieniem “precīzu informāciju” un “nopietniem un ticamiem pierādījumiem” izriet, ka Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 4. punkta mērķis ir aizsargāt attiecīgās personas, nodrošinot, ka to iekļaušana strīdīgajā sarakstā ir saistīta tikai ar pietiekami drošu faktu bāzi un minētā kopējā nostāja ir vērsta uz šī mērķa sasniegšanu, par priekšnosacījumu izvirzot valsts iestādes pieņemtu lēmumu.

69 Faktiski tā kā Eiropas Savienības rīcībā nav līdzekļu tai pašai veikt izmeklēšanu saistībā ar noteiktas personas iesaistīšanos terora aktos, minētās atsaucē mērķis ir noteikt, vai pastāv nopietni un ticami pierādījumi par attiecīgās personas iesaistīšanos terora aktos, kuras valsts iestādes ir uzskatījušas par uzticamiem un kas tās ir mudinājuši pieņemt vismaz izmeklēšanas pasākumus, neizvirzot prasību par to, ka valsts lēmums ir jāpieņem īpašā juridiskā formā, ka tas jāpublicē vai jāpaziņo.

- 70 Minētā attiecīgo personu aizsardzība netiek apšaubīta, ja valsts iestādes pieņemts lēmums neietilpst vis procedūrā, kuras mērķis ir noteikt sankcijas, bet gan procedūrā, kuras mērķis ir noteikt preventīva rakstura pasākumus. Šai sakarā ir jāņem vērā to, ka Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 4. punktā ir atsauce uz “izmeklēšanas uzsākšanu vai apsūdzību”, tuvāk neprecizējot minētās izmeklēšanas vai kriminālvajāšanas būtību vai veidu.
- 71 Minētā attiecīgo personu aizsardzība ir nodrošināta arī tad, ja valsts iestādes pieņemts lēmums nav tas, ar kuru uzsāk izmeklēšanu, bet kurā attiecīgajai personai ir noteikti preventīva rakstura pasākumi, nenosakot sankciju.
- 72 Šo secinājumu apstiprina šī sprieduma 65. punktā atgādinātais fakts, saskaņā ar kuru iekļaušanu strīdīgajā sarakstā var arī pamatot ar Drošības padomes noteiktu sankciju. Tā kā šāda veida sankcijas vispārīgi nav krimināltiesiskas sankcijas, tāda kā šajā lietā ar *Sanctieregeling* noteiktā līdzekļu iesaldēšana katrā ziņā ir salīdzināma ar Drošības padomes noteiktu sankciju.
- 73 No visa iepriekš minētā izriet, ka ar Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 4. punktu Padomei ir ļauts balstīties uz lēmumu, ar kuru pēc izmeklēšanas saistībā ar attiecīgās personas iesaistīšanos terora aktu finansēšanā, tiek noteikti tādi preventīvi pasākumi kā līdzekļu iesaldēšana.
- 74 Turklāt šajā gadījumā AIVD informāciju par prasītājas finansiālo atbalstu Hamas terora aktiem, pamatojoties uz kuru tik pieņemts *Sanctieregeling*, par uzticamu atzina ne tikai divi par *Sanctieregeling* atbildīgie ministri, bet arī pagaidu noregulējuma tiesa pēc iepazīšanās ar slepenajiem AIVD lietas materiāliem.
- 75 *Sanctieregeling* pieņēma kompetenta iestāde Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 4. punkta izpratnē.
- 76 Faktiski to 2003. gada 3. aprīlī pieņēma Nīderlandes ārlietu ministrs ar finanšu ministra piekrišanu, pamatojoties uz 1977. gada likumu par sankcijām (*Sanctiewet 1977, Stb. 1980, Nr. 93 un 170*), ar grozījumiem, kas izdarīti 2002. gada 16. maijā (*Stb. 2002, Nr. 270*). Ar šo likumu minētās amatpersonas tiek pilnvarotas iesaldēt personu un organizāciju līdzekļus Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes rezolūcijas cīņā ar terorismu istenošanas ietvaros. Kā Vispārējā tiesa to pamatoti konstatēja pārsūdzētā sprieduma 91. punktā, netiek apgalvots, ka tāds lēmums kā *Sanctieregeling* ietilptu tiesu iestāžu kompetencē, izņemot attiecībā uz tā tiesiskuma pārbaudi tiesā.
- 77 No visa iepriekš minētā izriet, ka Vispārējā tiesa pamatoti varēja uzskatīt, ka Padomes rīcībā bija precīza informācija un lietas materiāls attiecīgajā lietā, kas norāda, ka lēmumu, kas atbilst Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 4. punkta definīcijai, saistībā ar prasītāju ir pieņēmusi kompetenta iestāde.
- b) no Kopējās nostājas 2001/93 1. panta 6. punkta izrietošās prasības
- 78 Atbilstoši Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 6. punktam “pielikumā ietvertajā sarakstā minētos personu vārdus un organizāciju nosaukumus regulāri atjaunina, vismaz reizi sešos mēnešos, lai nodrošinātu pamatojumu vārdu un nosaukumu paturēšanai sarakstā.”
- 79 Iespējamo, ar *Sanctieregeling* atcelšanu saistīto seku ietekmi uz lēmumiem, ko Padome bija mudināta pieņemt saskaņā ar minēto tiesību normu, ir jāatgādina, ka Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 4. punktā ir atsauce uz valsts iestādes pieņemtu lēmumu, izvirzot prasību par precīzas informācijas vai lietas materiālu esamību, kas norāda, ka šāds lēmums ir ticis pieņemts.
- 80 Ne no tā, ne arī Kopējās nostājas 1. panta 6. punkta formulējuma neizriet, ka papildu šim nosacījumam agrāk pieņemtam lēmumam noteikti ir jābūt spēkā vai jārada juridiskas sekas brīdī, kad Padome pieņem lēmumu par personas atstāšanu strīdīgajā sarakstā.

- 81 Turklāt ir jāņem vērā, ka, atsaucoties uz tādu kā šī sprieduma 68. punktā minēto valsts lēmumu, kura mērķis ir nodrošināt to, lai Padomes lēmums tiktu pieņemts, balstoties uz pietiekamu faktoloģisku pamatojumu, kas šai pēdējai minētai ļauj izsecināt draudus par to, ka, ja netiks pieņemti nekādi pretpasākumi, tad attiecīgā persona turpinās savu iesaistišanos terora aktos.
- 82 Šajos apstākļos svarīgs jautājums vērtējumā par personas saglabāšanu strīdīgajā sarakstā ir tas, vai kopš šīs personas vārda iekļaušanas minētajā sarakstā vai kopš agrāka atkārtota vērtējuma situācija no faktu viedokļa ir mainījusies tādējādi, ka no tās vairs nevar izdarīt to pašu secinājumu par aplūkojamās personas iesaistišanos teroristiskajās darbībās.
- 83 Taču šajā gadījumā *Sanctieregeling* atcelšana nekādi nebija pamatota ar tādu faktu iestāšanos vai jaunu pierādījumu rašanos, atbilstoši kuriem prasītāja vairs nebija iesaistījies terorisma finansēšanā, vai šādiem, kompetentas valsts iestādes veiktiem grozījumiem šādas iesaistišanās vērtējumā.
- 84 Vienīgais iemesls minētajai atcelšanai bija mērķis izvairīties no valsts pasākuma par līdzekļu iesaldēšanu, kas noteikts *Sanctieregeling*, pārklāšanās ar Savienības līmenī ar Regulu Nr. 2580/2001 noteikto pasākumu par līdzekļu iesaldēšanu pēc prasītājas iekļaušanas strīdīgajā sarakstā. Šis mērķis izriet no ministra rīkojuma motīvu izklāsta saistībā ar *Sanctieregeling* atcelšanu. To apstiprina fakts, ka šī atcelšana ir notikusi *ex nunc*, bez retroaktīva spēka un ka *Sanctieregeling* motīvu izklāstā (*Stcrt.* 2003, Nr. 68, 11. lpp.) jau tika norādīts uz atcelšanu sākot no brīža, kad tiks pieņemts lēmums par līdzekļu iesaldēšanu.
- 85 Tā minētās atcelšanas mērķis bija vien ievērot LESD 288. panta 2. punktu, kurā paredzēts, ka Savienības regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs, kas principā saskaņā ar labi iedibinātu judikatūru izslēdz paralēlu valsts tiesību normu pieņemšanu vai saglabāšanu spēkā.
- 86 Tiesai jau ir precizējusi, ka regulu tieša piemērojamība izslēdz to – ja vien tiesību normā nav noteikts citādi –, ka dalībvalstis pieņem iekšējo tiesību normas, kas skar pašas regulas tvērumu (šajā ziņā skat. 1970. gada 18. februāra spriedumu lietā 40/69 *Bollmann, Recueil*, 69. lpp., 4. punkts, kā arī 1970. gada 18. jūnija spriedumu lietā 74/69 *Waren-Import-Gesellschaft Krohn, Recueil*, 451. lpp., 4. un 6. punkts).
- 87 Tiesa arī ir apstiprinājusi, ka dalībvalstis saskaņā ar pienākumiem, kas izriet no LESD un kuri ir radušies līdz ar tā ratificēšanu, nekavētu regulu tiešo iedarbību, pieņemot, ka šī pienākuma apzinīga ievērošana ir neatņemams priekšnosacījums vienlaicīgai un vienotai regulu piemērošanai visā Eiropas Savienībā (šajā ziņā skat. 1973. gada 10. oktobra spriedumu lietā 34/73 *Variola, Recueil*, 981. lpp., 10. punkts; 1978. gada 31. janvāra spriedumu lietā 94/77 *Zerbone, Recueil*, 99. lpp., 24. un 25. punkts, kā arī 1985. gada 28. marta spriedumu lietā 272/83 Komisija/Itālija, *Recueil*, 1057. lpp., 26. punkts). It īpaši dalībvalstis nevar pieņemt tiesību aktu, ar kuru tiek apslēpts tā Kopienas raksturs un no tā izrietošās sekas (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Variola*, 11. punkts, iepriekš minēto spriedumu lietā *Zerbone*, 26. punkts; 2004. gada 14. oktobra spriedums lietā C-113/02 Komisija/Nīderlande, Krājums, I-9707. lpp., 16. punkts, un 2011. gada 21. decembra spriedumu lietā C-316/10 *Danske Svineproducenter, Krājums*, I-13721. lpp., 41. punkts).
- 88 Ja tomēr, pamatojoties uz valsts tiesību normām tiek iesaldēti personas līdzekļi, un tie ir iesaldēti, arī pamatojoties uz Savienības regulu, tad tas var šīs regula tvērumu, jo attiecīgo līdzekļu iesaldēšanas definīcija un noteikumi – kā Regulas Nr. 2580/2001 5. un 6. pants – par izņēmuma atļaujas rīkoties ar iesaldētajiem līdzekļiem piešķiršanu valsts un Savienības līmenī var atšķirties.
- 89 Šajos apstākļos un, ievērojot Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 6. punkta formulējumu un mērķi – kā tie minēti šī sprieduma 78.-82. punktā –, *Sanctieregeling* atcelšana nav pietiekams iemesls, lai prasītāju atstātu strīdīgajā sarakstā uzskatītu par nesaderīgu ar minētā 1. panta 4. un 6. punktu.

- 90 Tālāk no pārsūdzētā sprieduma neizriet, ka pastāv norādes uz to, ka kopš *Sanctieregeling* pieņemšanas jautājumā par prasītājas iesaistīšanos terora aktu finansēšanā ir mainījusies faktoloģiskā situācija vai vērtējums, ko veikušas valsts iestādes. Prasītāja arī neapgalvo, ka Vispārējā tiesa šādas norādes neesot ņēmusi vērā.
- 91 No visa iepriekš minētā izriet, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 4. un 6. punktā interpretācijā uzskatīdama, ka pēc *Sanctieregeling* atcelšanas valstu tiesībās vairs nav “substrāta”, kas pietiekami pamatotu tiesības prasītāju atstāt strīdīgajā sarakstā, un pienācīgi neņemdama vērā minētās atcelšanas iemeslus.
- 92 Tādējādi vienīgais Nīderlandes Karalistes izvirzītais pamats ir pamatots un pārsūdzētais spriedums ir jāatceļ.

C – Par prasītājas pretapelācijas sūdzību lietā C-550/10 P

- 93 Prasītājas iesniegtais atbildes raksts lietā C-550/10 P ir nosaukts arī par “pretapelācijas sūdzību”.
- 94 Katrā ziņā, kā izriet it īpaši no Reglamenta 117. panta 2. punkta pretapelācija nozīmē, ka lietas dalībnieks, kas prasa atcelt pārsūdzēto spriedumu vai kādu tā daļu, norāda pamatu, kas netika norādīts apelācijā (skat. 2008. gada 10. jūlija spriedumu lietā C-413/06 P *Bertelsmann* un *Sony Corporation of America/Impala*, Krājums, I-4951. lpp., 186 punkts), neatkarīgi no tā, kā tas nosaukts.
- 95 Taču šajā gadījumā – kā to arī pamatoti norāda Komisija – ir jākonstatē, ka minētajā atbildes rakstā ir vien paskaidroti iemesli, kuru dēļ prasītājas skatījumā nav pieņemamas Nīderlandes Karalistes izvirzītā pamata divas daļas. Savukārt, nav sniegts nekāds pretapelācijas sūdzības pamatojums. Šai sakarā nav pietiekami tas, ka atbildes raksta ievadā ir minēts, ka var pieņemt, ka šajā dokumentā ir atkārtots un iekļauts apelācijas sūdzības lietā C-550/10 P saturs.
- 96 Šajos apstākļos apelācijas sūdzības pretapelācija ir jāatzīst par nepieņemamu.

VI – Par prasību Vispārējā tiesā

- 97 Saskaņā ar Tiesas Statūtu 61. panta pirmās daļas otro teikumu, ja ir atcelts pārsūdzētais spriedums, tā var pati pieņemt galīgo spriedumu attiecīgā lietā, ja to ļauj tiesvedības stadija.
- 98 Šajā lietā Tiesa uzskata, ka prasītājas prasības par strīdīgo tiesību aktu atcelšanu ir izskatāmas un ka par tām ir taisāms galīgais spriedums.
- 99 Jāatgādina, ka prasītāja būtībā ir izvirzījusi piecus pamatus.

A – Par pirmo pamatu

- 100 Pirmais ir par Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 1., 2. un 4. punkta un Regulas Nr. 2580/2001 2. panta 3. punkta pārkāpumu un ir iedalīts četrās daļās, kas atgādināts sprieduma 22. punktā.
- 101 Vispirms jānorāda, ka Vispārējā tiesa ir noraidījusi visas šīs daļas un ka prasītāja savā apelācijas sūdzībā ir vien kritizējusi otrās un trešās daļas noraidīšanu. Tā prasītāja vairs neprasa atcelt strīdīgos tiesību aktus, pamatojoties uz sākotnēji sava pirmā pamata pirmajā un ceturtajā daļā izvirzītajiem argumentiem. Tādēļ šīs daļas nav jāvērtē.

- 102 Apelācijas sūdzības iesniedzējas pirmā pamata otrā daļa ir par to, ka neviena kompetenta iestāde neesot pieņēmusi lēmumu par to Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 4. punkta izpratnē. Apelācijas sūdzības iesniedzēja šajā sakarā it īpaši uzskata, ka nedz *Sanctieregeling*, nedz spriedums par pagaidu noregulējumu neietilpst nevienā no lēmumu kategorijām, kas minēti šajā tiesību normā.
- 103 Šī daļa nav pamatota. Faktiski no šī sprieduma 64.-77. punkta izriet, ka Padomei bija precīza informācija vai materiāli attiecīgajā lietā, kas norāda, ka lēmumu attiecībā uz ieinteresēto personu, kas atbilst Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 4. punkta definīcijai, ir pieņēmusi valsts kompetenta iestāde.
- 104 Jautājumā par Padomes apgalvojumu, kas ietverts tās atbildes rakstā Vispārējā tiesā un saskaņā ar kuru strīdīgie tiesību akti ir bijuši balstīti tikai uz spriedumu par pagaidu noregulējumu, ir jāatgādina, ka atsaukšanās Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 4. punktā uz valsts lēmumu kalpo tam, lai noteiktu, vai pastāv nopietni un ticami pierādījumi par attiecīgās personas iesaistīšanos terora aktos. Turklāt pamatojumā, kas prasītājam divreiz darīts zināms ar 2007. gada 23. aprīļa un 29. jūnija vēstuli, bija atsauce uz *Sanctieregeling*. Šajos apstākļos minētais Padome apgalvojums ir tikai arguments, kas izvirzīts tās prasījumu atbalstam un kas Tiesai nav saistošs tās vērtējumā par strīdīgo tiesību aktu likumību (skat. pēc analogijas 2010. gada 21. septembra spriedumu apvienotajās lietās C-514/07 P, C-528/07 P un C-532/07 P *Zviedrija/API* un Komisija, Krājums, I-8533. lpp., 65. punkts).
- 105 Pirmā pamata trešajā daļā prasītāja norāda, ka ne sprieduma par pagaidu noregulējumu pamatojuma izklāsts, ne *Sanctieregeling*, ne arī AIVD memorands neatklāj ne vismazāko tās nodomu, vainu vai zināšanu attiecībā uz terora aktu atbalstīšanu. Taču šo faktoru pierādīšana, kas jāveic Padomei, ir noteicoša Kopējās nostājas 2001/931 un Regulas Nr. 2580/2001 piemērošanai. Padome esot pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, uzskatīdama, ka tam bija zināms, ka noteiktas organizācijas, kurām bija veikti ziedojumi, bija saistītas ar Hamas un ka šīs organizācijas savukārt šos līdzekļus izmantoja, lai veiktu teroristiskus uzbrukumus.
- 106 Šajā sakarā pārsūdzētā sprieduma 128.-132. punktā pamatoti pieminētajiem lietas apstākļiem izriet, ka, nepieļaujot ne mazāko kļūdu, Padome varēja uzskatīt, ka apelācijas sūdzības iesniedzējai Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 3. punkta k) apakšpunkta izpratnē bija zināms, ka tā darbība naudas līdzekļu savākšanas un nodošanas jomā sekmē teroristu grupas.
- 107 Šajos apstākļos pirmā pamata trešā daļa un tādējādi šis pamats kopumā ir jānoraida kā nepamatots.

B – Par trešo pamatu

- 108 Trešais pamats ir par Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 6. punkta, Regulas Nr. 2580/2001 2. panta 3. punkta un būtiskas formas prasības pārkāpumu. Izvirzīdama šo pamatu, prasītāja uzsver, ka Padome neesot ir vērtējusi, vai vēl joprojām pastāv iemesli, kas pamato sākotnējo lēmumu par līdzekļu iesaldēšanu, un vai atbilstoša ir tās atstāšana strīdīgajā sarakstā ; Padome tādējādi neesot ievērojusi būtiskas formas prasības.
- 109 Prasītāja iesniedzēja apgalvo, ka tai vairs nav nekādu iespēju likt Nīderlandes tiesai pārbaudīt AIVD 2003. gadā izvirzīto apsūdzību atbilstību vai neatbilstību faktiem, un vēl jo mazāk – organizāciju, kurām tā ir pārskaitījusi līdzekļus, pašreizējo statusu. Padome arī neesot adekvāti ņēmusi vērā to, ka *Sanctieregeling* un spriedums par pagaidu noregulējumu līdz šim brīdim nav bijuši par pamatu nekādas izmeklēšanas vai kriminālvajāšanas attiecībā uz prasītāju Nīderlandē uzsākšanai, lai gan *Sanctieregeling* tika atcelts tūlīt pēc pirmā Kopeņu pasākuma par prasītāja līdzekļu iesaldēšanu pieņemšanas.
- 110 Šai sakarā vispirms jāatgādina – kā tas izriet no šī sprieduma 78.-98. punkta –, ka *Sanctieregeling* atcelšana kā tāda nav pietiekama, lai apelācijas sūdzības iesniedzējas atstāšana sarakstā kļūtu nesaderīga ar Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 4. un 6. punktu.

- 111 Turklāt – kā tas ir norādīts šī sprieduma 90. punktā – no pārsūdzētā sprieduma neizriet, ka pastāvēja norādes uz to, ka kopš *Sanctieregeling* pieņemšanas jautājumā par prasītājas iesaistīšanos terora aktu finansēšanā ir mainījusies faktoloģiskā situācija vai vērtējums, ko veikušas valsts iestādes.
- 112 Prasītāja arī nemin, ka Vispārējā tiesa nav ņēmusi vērā šādas norādes vai ka Padomes rīcībā bija šādas norādes, kas to varēja mudināt uzskatīt, ka pēc *Sanctieregeling* pieņemšanas prasītāja ir apturējusi vai izbeigusi līdzdalību terora aktu finansēšanā, un tas viss ir neatkarīgi no fakta, ka šo līdzekļu iesaldēšana šo līdzdalību apgrūtina vai pat padara neiespējamu.
- 113 Šajos apstākļos nevarēja konstatēt, ka Padome nav izpildījusi savu pienākumu veikt atkārtotu pārbaudi saskaņā ar Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 6. punktu.

C – Par otro un ceturto pamatu

1. Lietas dalībnieku argumenti

- 114 Izvirzīdama otro un ceturto pamatu, prasītāja norāda, ka ar strīdīgajiem tiesību aktiem esot apdraudētas tās pamattiesības netraucēti lietot savu īpašumu, tādējādi pārkāpjot Kopienu tiesību pamatprincipus, it īpaši samērīguma principu, LES 6. pantu un 1950. gada 4. novembrī Romā parakstītās Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 1. protokola 1. pantu.
- 115 Prasītāja atzīst, ka līdzekļu iesaldēšana kā tāda neapdraud pašas attiecīgo personu tiesības uz to finanšu līdzekļiem, bet gan tikai tiesības tos izmantot. Katrā ziņā šajā gadījumā no strīdīgajiem tiesību aktiem izrietošā iejaukšanās tomēr esot nesamērīga. Terora aktu finansēšanas apkarošanai, kas pats par sevi esot legītīms mērķis, esot bijis iespējams izvēlēties starp vairākiem piemērotiem pasākumiem, un izvēlētais pasākums neesot tāds, kas vismazāk apgrūtina ieinteresētās personas.
- 116 Šai sakarā prasītāja pārmet Padomei, ka tā esot iesaldējusi visus tās līdzekļus, lai gan tikpat efektīvi un mazāk apgrūtinoši esot bijis tai aizliegt veikt pārskaitījums noteiktām organizācijām, tikai aizliegt finansiāli atbalstīt Palestīnā īstenotus projektus, atļaut tai veikt pārskaitījumus noteiktām humanitārām organizācijām, ieviest iepriekšējas atļaujas, ko izsniedz valsts iestāde, sistēmu pirms ikkatra līdzekļu pārskaitījuma vai arī tai vēl noteikt striktu pienākumu *a posteriori* pamatot pārskaitīto līdzekļu izlietojumu. Šos alternatīvos pasākumus prasītāja esot Padomei piedāvājusi savā 2007. gada 25. maija vēstulē.
- 117 Prasītāja piebilst, ka esot arī bijis jāņem vērā ārkārtīgi lielais kaitējums, kas nodarīts ar strīdīgajiem tiesību aktiem, jo ir tikusi ietekmēta tās kā naudas līdzekļu labdarības organizācijām devēja eksistence. Līdzekļu iesaldēšanas rezultātā tā neesot bijusi spējīga veikt nevienu no darbībām, kurā tā ir tikusi dibināta, ieskaitot labdarību Nīderlandē.
- 118 Tālāk šajā lietā aplūkojamie pasākumi, kas jau ir spēkā vairākus gadus, neskaidrā un, iespējams, neierobežotā ilguma dēļ ir nesamērīgi. Neesot iespējams paredzēt periodu, kurā Padome uzskatīs par vajadzīgu tai šos pasākumus piemērot. Prasītāja pati neko nevarot darīt, lai šo situāciju mainītu.
- 119 Padome, Nīderlandes Karaliste un Komisija uzskata, ka strīdīgie tiesību akti atbilst samērīguma principam tādā ziņā, ka nav aizskartas prasītājas tiesības uz īpašumu.

2. Tiesas vērtējums

- 120 Strīdīgajos tiesību aktos noteiktā līdzekļu iesaldēšana ir piesardzības pasākums, kas nav domāts, lai attiecīgajām personām atņemt tiesības uz īpašumu (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Kadi un Al Barakaat International Foundation*/Padome un Komisija 358. punkts). Katrā ziņā tajā neapstrīdami ir

ietverts prasītājas tiesību uz īpašumu ierobežojums – ierobežojums, kas turklāt ir uzskatams par vērā ņemamu, ievērojot to, ka tas ir piemērojams pilnā apmērā un kopš 2003. gada 27. jūnija lēmuma ir noteikts prasītājai.

- 121 Saskaņā ar pastāvīgu judikatūru īpašuma tiesībām Savienības tiesību kontekstā nav absolūtas aizsardzības. Tādējādi šo tiesību izmantošanai var uzlikt ierobežojumus ar nosacījumu, ka šie ierobežojumi tiešām atbilst Savienības sasniedzamajiem vispārējo interešu mērķiem un attiecībā uz sasniedzamo mērķi nav pārmērīga un nepieļaujama iejaukšanās, kas skar šādi garantēto tiesību pašu būtību (skat. 1996. gada 30. jūlija spriedumu lietā *C-84/95 Bosphorus, Recueil*, I-3953. lpp., 21. punkts; iepriekš minētais spriedums lietā *Kadi un Al Barakaat International Foundation/Padome un Komisija*, 355. punkts, kā arī 2011. gada 16. novembra spriedumu lietā *C-548/09 P Bank Melli Iran/Padome*, Krājums, I-11381. lpp., 89., 113. un 114. punkts).
- 122 No pastāvīgās judikatūras arī izriet, ka samērīguma princips ir viens no Savienības tiesību vispārējiem principiem, prasa, lai līdzekļi, kurus pielieto, īstenojot Savienības tiesību normu, būtu atbilstoši attiecīgā tiesiskā regulējuma sasniedzamo leģitīmo mērķu īstenošanai un nepārsniegtu to, kas ir nepieciešams, lai tos sasniegtu (skat. it īpaši 2011. gada 12. maija spriedumu lietā *C-176/09 Luksemburga/Parlaments un Padome*, Krājums, I-3727. lpp., 61. punkts, kā arī 2012. gada 13. marta spriedumu lietā *C-380/09 P, Melli Bank/Padome*, 52. punkts un minētā judikatūra).
- 123 Ievērojot tādu vispārējo interešu mērķi, kas ir tik būtisks starptautiskajai sabiedrībai, kā visa veida cīņa saskaņā ar ANO Statūtiem pret starptautiskā miera un drošības apdraudējumu, ko rada terora akti, personu, kas saskaņā ar Regulā Nr. 2580/2001 un Kopējā nostājā 2001/931 paredzētajiem noteikumiem identificētas ka iesaistītas terorisma finansēšanā, naudas līdzekļu, finanšu aktīvu un citu saimniecisko resursu iesaldēšana pati par sevi nav uzskatāma par neatbilstošu (šajā ziņā skat. iepriekš minētos spriedumus lietā *Bosphorus*, 26. punkts; *Kadi un Al Barakaat International Foundation/Padome un Komisija*, 363. punkts, kā arī spriedumu lietā *Bank Melli Iran/Padome*, 115. punkts).
- 124 Prasītāja pati atzina sasniedzamā mērķa likumību, proti cīņu pret terorisma finansēšanu starptautiskā miera un drošības uzturēšanai, un tā neapstrīd līdzekļu iesaldēšanas piemērotību šī mērķa sasniegšanā. Tā tikai apstrīd ar strīdīgajiem tiesību aktiem noteiktās līdzekļu iesaldēšanas vajadzību un samērīgumu.
- 125 Jautājumā par vajadzību ir jāatzīst, ka tādi prasītājas minētie alternatīvie un mazāk apgrūtināšie pasākumi kā iepriekšējās atļaujas sistēma vai pienākums *a posteriori* pamatot pārskaitīto līdzekļu izlietojumu neļauj tikpat efektīvi sasniegt šo mērķi, proti, cīņu pret terorisma finansēšanu it īpaši iespējas apiet uzliktos ierobežojumus kontekstā.
- 126 Tāpat daļēja ar terorisma finansēšanu saistīto līdzekļu iesaldēšana nav paredzēta nedz Kopējā nostājā 2001/931, nedz arī Regulā Nr. 2580/2001. Tas pats attiecas uz Apvienoto Nāciju Drošības padomes Rezolūciju 1373 (2001), kuras 1. panta c) punktā vispārīgi ir paredzēts, ka valstis iesaldē to personu naudas līdzekļus vai saimnieciskos resursus, kas ir iesaistītas terora aktu veikšanā vai veikšanas mēģinājumos. Taču Savienības tiesību normu, ar ko ievieš šo rezolūciju, interpretācijā ir jāņem vērā šīs rezolūcijas formulējums un mērķis (šajā ziņā skat. 2010. gada 29. jūnija spriedumu lietā *C-550/09 E un F*, Krājums, I-6213. lpp., 72. punkts; iepriekš minēto spriedumu lietā *Bank Melli Iran/Padome*, 104. punkts, kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā *Melli Bank/Padome*, 55. punkts).
- 127 Runājot par apgalvoto nesamērīgumu saistībā ar to, ka prasītāja uz strīdīgo tiesību aktu pamata ir atstāta strīdīgajā sarakstā, ir jāatgādina, ka Regulas Nr. 2580/2001 5. un 6. pantā ir paredzēta iespēja, pirmkārt, atļaut izmantot iesaldētos līdzekļus galvenajām vajadzībām vai noteiktu saistību izpildei un, otrkārt, piešķirt īpašas atļaujas atsaldēt līdzekļus, citus finanšu aktīvus vai citus saimnieciskos resursus (skat. pēc analogijas iepriekš minēto spriedumu lietā *Kadi un Al Barakaat International Foundation/Padome un Komisija*, 364. punkts).

- 128 Vērā jāņem arī tas, ka atšķirībā no attiecīgās personas, par kuru bija runa iepriekš minētajā spriedumā lietā *Bosphorus*, apelācijas sūdzības iesniedzēja ar savu darbību ir veicinājusi tās uzņemšanu strīdīgajā sarakstā – kā tas izriet no *Sanctieregeling* un sprieduma par pagaidu noregulējumu.
- 129 Visbeidzot, apelācijas sūdzības iesniedzējas atstāšanu strīdīgajā sarakstā uz strīdīgo tiesību aktu pamata nav uzskatāma par nesamērīgu šīs atstāšanas, kā apgalvots, iespējamās neierobežotības dēļ. Faktiski šī atstāšana sarakstā periodiski tiek izvērtēta, lai nodrošinātu to, ka personas un organizācijas, kas vairs neatbilst kritērijiem to iekļaušanai strīdīgajā sarakstā, tiktu no tā izņemtas (skat. pēc analogijas iepriekš minēto spriedumu lietā *Kadi* un *Al Barakaat International Foundation/Padome* un Komisija, 365. punkts).
- 130 No tā izriet, ka ar strīdīgajiem tiesību aktiem radītie ierobežojumi apelācijas sūdzības iesniedzējas īpašumtiesībās, ņemot vērā būtisko cīņas pret terorisma finansēšanu starptautiskā miera un drošības nodrošināšanā nozīmi, nav nesamērīgi salīdzinājumā ar minētajiem mērķiem.
- 131 Tādējādi prasības otrais un ceturtais nav pamatots un tie ir jānoraida.

D – Par piekto pamatu

1. Lietas dalībnieku argumenti

- 132 Izvirzīdama piekto pamatu, apelācijas sūdzības iesniedzēja norāda, ka Lēmums 2007/445 neatbilst EKL 253. pantā paredzētajai prasībai norādīt pamatojumu vairāku iemeslu dēļ.
- 133 Pirmkārt, Padome neesot minējusi iemeslu, kuru dēļ tā ir uzskatījusi, ka šajā gadījumā lēmumu ir pieņēmusi kompetenta iestāde Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 4. punkta izpratnē.
- 134 Otrkārt, Padome esot vien norādījusi, ciktāl tās skatījumā apelācijas sūdzības iesniedzējai Regula Nr. 2580/2001 ir formāli piemērojama, neminot iemeslus, kuru dēļ tā, īstnodama savu diskrecionāro varu, uzskatīja, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas līdzekļi tik tiešām ir jāiesaldē.
- 135 Treškārt, Padome neesot norādījusi īpašus un precīzus iemeslus, kuru dēļ tā pēc pārbaudes uzskatīja, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas līdzekļu iesaldēšana vēl aizvien ir pamatota. Tā vien esot paudusi savu “pārlicību” par to, ka spēkā vēl aizvien esot iemesli, kas sākotnēji pamatoja apelācijas sūdzības iesniedzējas iekļaušanu strīdīgajā sarakstā.
- 136 Ceturtkārt, apelācijas sūdzības iesniedzēja pārmet Padomei, ka tā nekādi nav pielikusi pūles, lai sniegtu atbildi uz izvērstajiem apsvērumiem, kas tai tikuši nosūtīti ar 2007. gada 25. maija vēstuli.
- 137 Padome un Komisija uzskata, ka Lēmums 2007/445, to lasot kopā ar motīvu izklāstu un Regulu Nr. 2580/2001, ir atbilstoši pamatots.

2. Tiesas vērtējums

- 138 Saskaņā ar pastāvīgu judikatūru LESD 296. pantā prasītajam pamatojumam ir jābūt pielāgotam atbilstoši attiecīgā akta raksturam un tajā ir skaidri un nepārprotami jābūt norādītai aktu sagatavojušās iestādes argumentācijai, lai ļautu ieinteresētajām personām uzzināt veiktā pasākuma pamatojumu un kompetentajai tiesai veikt kontroli (skat. it īpaši 1998. gada 2. aprīļa spriedumu lietā *C-367/95 P Komisija/Sytraval* un *Brink's France, Recueil*, I-1719. lpp., 63. punkts iepriekš minēto spriedumu lietā *Bertelsmann* un *Sony Corporation of America/Impala*, 166. punkts, kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā *E* un *F*, 54. punkts).

- 139 Prasība norādīt pamatojumu ir jāizvērtē, ņemot vērā konkrētā gadījuma apstākļus, tostarp akta saturu, izvirzīto pamatu būtību un akta adresātu vai citu personu, kuras šis akts skar tieši un individuāli, iespējamās intereses saņemt paskaidrojumus (skat. tostarp iepriekš minētos spriedumus lietās Komisija/Sytraval un *Brink's France*, 63. punkts. *Bertelsmann* un *Sony Corporation of America/Impala*, 166. punkts, kā arī *Melli Bank/Padome*, 93. punkts).
- 140 Netiek prasīts, lai pamatojumā tiktu precizēti visi atbilstošie faktiskie un tiesiskie apstākļi, jo jautājums, vai akta pamatojumā ir izpildītas EKL 253. panta prasības, ir jāizvērtē, ņemot vērā ne tikai šī panta formulējumu, bet arī tā kontekstu, kā arī visas tiesību normas, kas regulē attiecīgo jomu (skat. it īpaši iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Sytraval un *Brink's France*, 63. punkts; 2004. gada 22. jūnija spriedumu lietā C-42/01 Portugāle/Komisija, Krājums, I-6079. lpp., 66. punkts, kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā *Bertelsmann* un *Sony Corporation of America/Impala*, 166. punkts).
- 141 Vispirms no šīs judikatūras iriet, ka EKL 253. pantu nevar interpretēt tādējādi, ka tajā Padomei ir noteikts pienākums detalizēti sniegt atbildi uz apelācijas sūdzības iesniedzējas sniegtajiem apsvērumiem konsultēšanās laikā pirms attiecīgā lēmuma pieņemšanas (skat. pēc analogijas 1960. gada 10. maija spriedumu apvienotajās lietās no 3/58 līdz 18/58, 25/58 un 26/58 *Barbara* u.c./Augstā Iestāde, *Recueil*, 367. lpp., 411. punkts, kā arī 1987. gada 17. novembra spriedumu apvienotajās lietās 142/84 un 156/84 *British American Tobacco* un *Reynolds Industries/Komisija*, *Recueil*, 4487. lpp., 72. un 73. punkts).
- 142 Turklāt apelācijas sūdzības iesniedzējai nosūtītajā pamatojuma izklāstā kopā ar Lēmumu 2007/445 bija norādīti individuāli un īpaši iemelsi, kas Padomi saskaņā ar Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 4. punktu bija mudinājuši un, pamatojoties uz informāciju, ko valsts iestāde atzina par ticamu, uzskatīt, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja bija iesaistīta terorisma finansēšanā. Attiecīgā informācija esot pietiekama, lai apelācijas sūdzības iesniedzējai ļautu saprast to, kas tai tika pārņemts.
- 143 Šis secinājums arī attiecas uz strīdīgajiem tiesību aktiem, jo nav strīda par to, ka Padomes minētais pamatojuma izklāsts šo tiesību aktu pamatošanai ir bijis identisks ar iepriekš minēto pamatojumu.
- 144 Runājot par apelācijas sūdzības iesniedzējas argumentu – no Apvienoto Nāciju Drošības padomes Rezolūcijas 1373 (2001) 1. panta c) punkta un Regulas Nr. 2580/2001 2. panta 1. un 3. punkta izriet, ka terora aktos iesaistīto personu līdzekļu iesaldēšana ir parasta parādība. Tādēļ Padomei nevar pārņemt, ka tā nav norādījusi papildu iemeslus, kas to mudināja uzskatīt, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas līdzekļi tik tiešām ir jāiesaldē.
- 145 Attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzējas trešo argumentu, kas balstīts uz tādu iemeslu nenorādīšanu, kuru dēļ Padome uzskatīja, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas līdzekļu iesaldēšana ir pamatota, ir jāatgādina – kā tas tika secināts šī sprieduma 111. un 112. punktā – nebija norāžu uz to, ka kopš *Sanctieregeling* pieņemšanas jautājumā par apelācijas sūdzības iesniedzējas iesaistīšanos terora aktu finansēšanā ir mainījusies faktoloģiskā situācija vai vērtējums, ko veikušas valsts iestādes. Prasītāja arī nemin, ka Padomes rīcībā bija šādas norādes, kas to varēja mudināt uzskatīt, ka pēc *Sanctieregeling* pieņemšanas prasītāja ir apturējusi vai izbeigusi līdzdalību terora aktu finansēšanā.
- 146 Šajos apstākļos nebija vajadzības vēl detalizētāk norādīt, kādēļ Padome bija pārliecināta, ka iemesli, kas pamatoja apelācijas sūdzības iesniedzējas iekļaušanu strīdīgajā sarakstā, vēl aizvien ir spēkā.
- 147 Tādējādi pēdējais minētais pamats ir jānoraida, un līdz ar to ir jānoraida arī prasība kopumā.

VII – Par tiesāšanās izdevumiem

- 148 Saskaņā ar Tiesas Reglamenta 122. panta pirmo daļu Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem, ja apelācija nav vai ir pamatota un Tiesa lietā taisa galīgo spriedumu. Atbilstoši tā paša reglamenta 69. pantam 2. punktam, kurš saskaņā ar Reglamenta 118. pantu ir piemērojams apelācijas procesam, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Minētā 69. panta 4. punkta pirmajā daļā ir paredzēts, ka dalībvalstis un iestādes, kas iestājušās lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.
- 149 Tā kā Nīderlandes Karalistes apelācijas sūdzība ir apmierināta un apelācijas sūdzības iesniedzējas sūdzība, kā arī tās kā prasītājas prasība atcelt strīdīgos tiesību aktus ir noraidīta, tad saskaņā ar Nīderlandes Karalistes un Padomes prasījumiem apelācijas sūdzības iesniedzējai ir jāpiespriež segt savus tiesāšanās izdevumus un atlīdzināt Nīderlandes Karalistes un Padomes tiesāšanās izdevumus, kas radušies šajā tiesvedībā, kā arī Padomes tiesāšanās izdevumus pirmajā instancē.
- 150 Komisija kā persona, kas iestājusies lietā tiesvedībā Vispārējā tiesā un Tiesā, kā arī Nīderlandes Karaliste kā persona, kas iestājusies lietā tiesvedībā Vispārējā tiesā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas attiecīgajās instancēs.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

- 1) **atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2010. gada 9. septembra spriedumu lietā T-348/07 *Al-Aqsa*/Padome;**
- 2) **noraidīt *Stichting Al-Aqsa* prasību un apelācijas sūdzību;**
- 3) ***Stichting Al-Aqsa* sedz savus, kā arī atlīdzina Nīderlandes Karalistes un Eiropas Savienības Padomes tiesāšanās izdevumus šajā tiesvedībā, kā arī Padomes tiesāšanās izdevumus pirmajā instancē;**
- 4) **Eiropas Komisija kā persona, kas iestājusies tiesvedībā lietā Vispārējā tiesā un Eiropas Savienības Tiesā, kā arī Nīderlandes Karaliste kā persona, kas iestājusies lietā tiesvedībā Vispārējā tiesā sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas attiecīgajās instancēs.**

[Paraksti]